

systemy vyspělých zemí, a nastínil cesty k jejich řešení. Do projektu se zapojila i Česká republika, kterou v roce 2011 navštívil zahraniční tým examinátorů a poskytl jí důkladnou analýzu silných a slabých stránek systému hodnocení. Tato analýza byla založena na důkladném studiu dokumentů, na rozhovorech s učiteli, řediteli, žáky, rodiči, úředníky, vysokoškolskými učiteli i představiteli odborů a nevládních organizací. Zahraniční experti nabídli následující doporučení:

- lépe formulovat cíle vzdělávání
- vytvořit ucelený rámec hodnocení
- zaměřit se na budování kapacit v oblasti hodnocení v celém vzdělávacím systému
- vytvořit vzdělávací standardy, které by pokrývaly celou šíři vzdělávacích cílů, a to před vytvořením národních standardizovaných testů
- zmírnit nežádoucí dopady národních standardizovaných testů
- posílit roli formativního hodnocení žáků
- zavést procesy „moderace“ za účelem zajištění konzistence sumativního hodnocení žáků
- vytvořit profesní profil nebo standard učitelské profese
- posílit takové hodnocení učitelů, jehož účelem je zkvalitňování jejich práce
- zvážit možnosti vytvoření systému certifikace učitelů, podle kterého by se řídil kariérní postup
- posílit externí hodnocení za účelem zkvalitňování škol
- zlepšit propojení mezi vlastním hodnocením a externím hodnocením a tím posílit profil vlastního hodnocení
- zlepšit dovednosti ředitelů škol v oblasti pedagogického vedení a posílit hodnocení těchto dovedností
- posílit složky hodnocení systému v celkovém rámci hodnocení
- získávat národní data o výsledcích žáků pro účely monitorování systému
- stanovit priority při naplňování potřeby informací za účelem národního monitorování
- optimalizovat vykazování a využívání systémových dat

Na některá z výše uvedených doporučení reagují projekty realizované v rámci čerpání prostředků z Evropského sociálního fondu (ESF). Některá doporučení stále zůstávají stranou pozornosti tvůrců vzdělávacích politik. Tato publikace reaguje na doporučení *zaměřit se na budování kapacit v oblasti hodnocení v celém vzdělávacím systému*, jehož cílem je zvýšení poučenosti jednotlivých aktérů v oblasti hodnocení. Doporučuje věnovat větší péči tomu, aby ministerští úředníci, zřizovatelé škol, ředitelé, učitelé, poskytovatelé testů, ale i rodiče a žáci lépe rozuměli tomu, jak probíhá kvalitní hodnocení, a naučili se pracovat s jeho výsledky.

V následujících oddílech se postupně zabýváme všemi výše zmiňovanými úrovněmi hodnocení: hodnocení vzdělávacího systému, hodnocení škol, hodnocení práce učitelů a ředitelů a hodnocení výsledků žáků. Pozornost je také věnována provázanosti hodnocení na jednotlivých úrovních. Tato provázanost, tedy fungování hodnocení ve vzdělávání jako celku, je ve většině vzdělávacích systémů zanedbávána, a proto není plně využit potenciál jednotlivých evaluačních aktivit. Stejná situace panuje i v České republice. Velkou výzvou pro nás je nejen provázat jednotlivé evaluační aktivity, ale zejména navázat je na cíle vzdělávání a koncipovat je tak, aby přímo podporovaly žádoucí zacílení jednotlivých složek vzdělávacího systému. Zároveň je třeba důkladně promyslet celý systém a doplnit prvky, které chybějí.